

Betere damtraining, betere dammers

Damtraining heeft een enorme ontwikkeling ondergaan. Het resultaat mag er dan ook zijn. Jongeren spelen veel sterker dan hun leeftijdgenoten enkele decennia geleden.

Jeugdspelers werden in vroeger tijden als regel opgevangen door oudere ervaren leden. Met veel goede wil, maar veelal totaal zonder structuur kreeg men de eerste lessen op de honderd velden. Met de kleren vol nicotine - roken was nog toegestaan en oudere leden maakten hier de gehele avond dankbaar gebruik van - keerde de jongeling fietsend huiswaarts. Goede damboeken voor jeugdige beginners waren zeldzaam. Het prachtige "damboek voor beginners" van de Heerlense onderwijzer Leen de Rooij was, naast zelfstudie, vrijwel het enige hulpmiddel om je te ontwikkelen. Tijden veranderen. Niet alleen is er vrijwel geen jeugdlid dat nog fietsend naar een clubavond gaat, maar bovenal worden de jongeren voorzien van uitstekend trainingsmateriaal. Naast de al enkele decennia oude nationale trainingen, georganiseerd door de Nederlandse dambond, kent onze provincie sinds 2007 haar eigen opleidingsinstituut: de Limburgse damschool. Een noodzaak wil Limburg, dat af-

gelopen seizoen haar vertegenwoordiger in de nationale ereklasse zag degraderen, de aansluiting met de landelijke damtop niet verliezen. De jongste groep wordt begeleid door topspeler Theo Schippers die op speelse, geduldige en didactisch verantwoorde wijze de geheimen van de damsport uitlegt. Bij de gevorderde iets oudere groep worden al echt serieuze plannen en thema's besproken. Enkele weken geleden was dat het onderwerp klassiek. Waar dertig - veertig jaar gele-

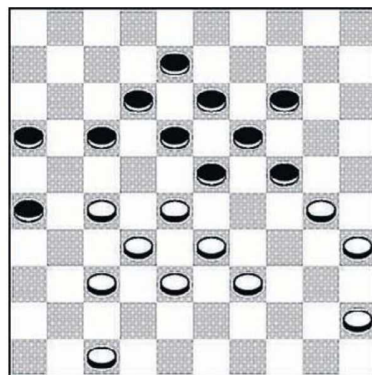

Diagram 1

den het advies van de ouderling meestal niet verder reikte dan "jungske, van de kroenschief mos ze aafblieven" weten twaalf-jarigen tegenwoordig al haarfijn de tempo-theorie uit te leggen en dat tempo-voorsprong meestal nadelig is in een klassieke stand. Een aardig voorbeeld ziet u in **diagram 1**, afkomstig uit een partij uit het KSH toernooi van 1971 tussen oud-wereldkampioen Koepman (wit) en Ramcharan. Zwart heeft in deze klassieke stelling vier tempi voorsprong, terwijl er verder geen bijzondere situaties (hangende of achtergebleven schijven) zijn. Volgens de klassieke theorie staat zwart derhalve iets minder. Overigens hoeft wit er niet voor te vrezen dat zijn schijf op veld zevenenveertig een eenzaam lot beschoren is. We kijken allereerst naar de partijvariant: 40. ... 17-22? 41.28x17 12x21 Zwart vergroot zijn tempo-voorsprong en dus ook zijn nadeel! 42.33-28 14-20? [Op (08-12) volgt sterk 28-22! waarna zwart zich nog het beste kan inlaten op het afspel dat ontstaat na (23-29) 39-33 (14-20) 30-25 (19-23) 25x14 (23-28) 32x34 (21x43) 34-30! (18x27) 30x17 met een gunstig maar nog lang niet gewonnen eindspel voor wit] Partij: 43.38-33! 20-25? Dan liever de noodgreep (18-22)?! 27x09 (08-13) 09x29 (20-25) et ce-

tera, waarna zwart nog mag hopen. In de partij was het snel uit: 44.39-34! 08-12 45.28-22 12-17 46.22x11 16x07 47.27x16 07-12 48.32-27 12-17 49.27-21 17-22 50.21-17 22x11 51.16x07 (2-0). Overigens krijgt zwart het, vanuit de diagramstand, ook na (17-21) zwaar te verduren. Een enkel voorbeeld, waarbij de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat zwart zich niet op zijn sterkst verdedigt: 47-42 (12-17) 45-40 (17-22) 28x17 (21x12) 39-34! (24-29) 33x24 (23-28) 32x23 (18x20) 34-29! (20-25) 30-24 (19x30) 35x24 en wit gaat winnen. De deelnemers leren dat het in eerste instantie onbelangrijk is of zwart wellicht "ergens" in een subvariant remise gemist heeft. Het gaat erom dat de trainingsdeel-

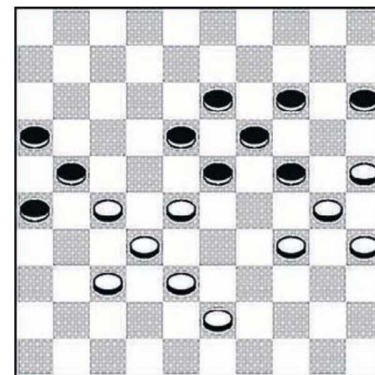

Diagram 2

nemers inzien dat tempo-verhoudingen van wezenlijk belang zijn in klassieke stellingen. Een ander fragment uit de jeugdtraining over het onderwerp klassiek ziet u in **diagram 2**. Het gaat hierbij om een studie van Piet Roozenburg waarbij wit fraai kan winnen. Het bleek nog te hoog gegrepen voor de jonkies die allemaal met de voorzetting 38-33!? op de proppen kwamen. Natuurlijk wint wit dan na (15-20)? eenvoudig via 34-29 (23x34) 30x39 (18-23) 39-34 + Maar zwart heeft na 38-33 een dure combinatie die goede kansen op remise biedt: (23-29)! 34x12 (14-20) 25x23 (13-18)! et cetera, waarna de zwarte dam op de witte schijven in het centrum gaat jagen. Het idee van Roozenburg in de diagramstelling maakt in 1 klap een einde aan de zwarte illusies: 25-20! (14x25) 38-33! en zwart kan opgeven.